

Centrum zahraničních studií

Výroční zpráva o činnosti za rok 2005

ředitel: PhDr. Thomas Donaldson Sparling

Jako celouniverzitní pracoviště má CZS za úkol koordinovat a metodicky řídit činnosti na MU v oblasti zahraničních vztahů. Stejně jako v dřívějších letech rozvinulo CZS činnosti v pěti hlavních oblastech: mezinárodní spolupráce a mobilita, cizojazyčné programy, prezentace MU, aktivity v rámci mezinárodních sítí a jiné činnosti.

1. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE A MOBILITA

SOCRATES/ERASMUS

Hlavním programem mobilit na MU je SOCRATES/ERASMUS, který umožňuje jak pobyty studentů a učitelů MU v cizině, tak pobyty zahraničních studentů a akademiků na MU. 425 studentů MU vyjíždějících do zahraničí v akademickém roce 2004/2005 představuje nárůst o 15,3 % oproti akademickému roku 2003/2004 (360 studentů). U učitelů MU velké zvýšení nepozorujeme (v roce 2003/2004 66 učitelů, v roce 2004/2005 79 učitelů). Zájem zahraničních studentů v porovnání s minulými lety znatelně vzrůstá. Zaznamenali jsme nárůst z 80 (2003/04) na 212 (2004/05). V roce 2004/2005 také na MU přijelo učit 50 zahraničních učitelů.

Ve srovnání s předcházejícím akademickým rokem (2004/2005) došlo v roce 2005/2006 k nárůstu studentů, kteří se zúčastní programu ERASMUS o cca 30 %, do zahraničí má vycestovat cca 620 studentů. Mobilita učitelů MU se ani v akademickém roce 2005/2006 příliš nezvýší. Další očekávaný nárůst zahraničních studentů přijíždějících na MU se potvrdil, v akademickém roce 2005/2006 zahájilo studia na MU cca 270 zahraničních studentů.

Je také potěšující, že se i nadále MU zvyšuje účast fakult v podprogramech SOCRATES/ERASMUS (Intensive programme – LF, PdF, FF, Thematic Network – PřF, PdF, FF), COMENIUS (FF, PdF, PřF), Arion (FF) a Grundvig (CJV, PdF).

LEONARDO

Program Leonardo pokračoval na MU i v roce 2005. Jednalo se opět o projekty pro studenty a čerstvé absolventy, které byly zaštitěny Západočeskou univerzitou v Plzni. Studenti mohli žádat o příspěvky na stáže z projektu IN-CO Plus 04-06, nakonec bylo úspěšných 21 studentů. Čerství absolventi pokračovali ve stážích v rámci projektu IN-CO Grad 03-05 (vyjelo 14 absolventů) a IN-CO Grad 04-06 (4 absolventi). Studentské stáže byly limitovány minimální délkou třech měsíců, u absolventských stačily pouze dva měsíce. Obecně se ale stážisté snažili využít příležitosti pracovní praxe v zahraničí na co nejdélší dobu, někteří uzavřeli smlouvu až na devět měsíců. Největší zájem byl o tradiční členské země EU, méně stážistů se vydalo do přistupujících zemí EU.

MU pokračovala v členství v mezinárodní síti LeoNet. Jednou z výhod členství je přístup k pravidelně aktualizované databázi pracovních nabídek.

V roce 2005 byla Masarykova univerzita aktivní i v dalších projektech, jednalo se především o pokračující pilotní projekty na PřF, FSS a PdF. Také ESF byla úspěšným předkladatelem, a to projektu stáží pro studenty a učitele v rámci česko-francouzského magisterského studijního programu s názvem Harmonizace společného studijního programu.

JEAN MONNET

V roce 2005 pokračovalo šest projektů v rámci programu Jean Monnet (tzv. Jean Monnet Chair, European module a Permanent course), na PF, FF, PdF a FSS.

CEEPUS

Počet projektů se nezvýšil, i nadále zůstaly zapojeny tyto fakulty: FF, PřF, PdF a FSpS.

Spolupráce s partnerskými univerzitami

V rámci výměn učitelů s tzv. družebními partnerskými univerzitami (Wroclaw, Poznaň, Szeged, Pécs, Bratislava, Vídeň, Regensburg, Greifswald) vyučující MU v roce 2005 čerpali 215 „učitelodnů“ na těchto univerzitách. Vyučující z partnerských univerzit na MU trávili 209 „učitelodnů“.

Bilaterální smlouvy

V roce 2005 byly uzavřeny smlouvy s Univerzitou v Ljubljani (Slovinsko), TU Chemnitz (Německo), Universidad Autónoma del Estado de Hidalgo (Mexiko) a Sungkyunkwan University (Korea). Spolupráce byla obnovena s Institutem Camoes (Portugalsko) a University of Tennessee at Chattanooga (USA).

Jiné stipendijní evropské pobyty

V rámci zvláštních dohod byla studentům poskytnuta stipendia do Drážďan a Leuvena a univerzitu Kansai Gaidai (Japonsko).

Rozvojové programy MŠMT

Díky každoroční finanční podpoře z Rozvojových programů MŠMT nabízí CZS stipendia pro studenty, kteří vyjíždějí na univerzity, s nimiž má MU bilaterální smlouvu, nebo studují na univerzitách v cizině jako takzvaní „freemovers“. V roce 2005 počet těchto studentů zaznamenal mírný pokles: ze 132 na 120 (z toho 32 „freemovers“). Vedle většího počtu evropských zemí uskutečnili studenti pobyty také v Jihoafrické republice, Brazílii, USA, Kanadě, Austrálii, Súdánu, Tunisku, Egyptě, Turecku a Izraeli.

Pobyty na základě mezivládních dohod

Akademická informační agentura na základě smluv podepsaných mezi vládou ČR a vládami jiných států každý rok vyhlašuje pobyty různých typů (letní kurzy, studijní pobyty, výzkumné a přednáškové pobyty). V roce 2005 získalo takové pobyty 9 akademických pracovníků a 34 studentů MU. Pobyty se uskutečnily ve 14 evropských zemích a v Indii, Egyptě a Mongolsku.

2. CIZOJAZYČNÉ PROGRAMY

Program středoevropských studií (CESP)

Tento placený program je navržen a funguje jako jednosemestrální. Vyučovacím jazykem je angličtina, přičemž každý semestr jsou jeho hlavními účastníky studenti z USA, studenti programu mezinárodní výměny s názvem ISEP, studenti přijíždějící v rámci bilaterálních smluv a studenti programu SOCRATES/ERARMUS. Nárůst zájemců opět pokračoval. V roce 2005 se kurzů nabízených v rámci programu CESP zúčastnilo již 149 studentů, oproti 95 studentům v roce 2004.

TESOL TE a CELTA

Také v roce 2005 nabídl CZS jednosemestrální program určený budoucím i zkušenějším učitelům angličtiny. Zahraniční, především američtí studenti si zvolili program TESOL TE umožňující odborně se zdokonalit v přípravě na výuku svého mateřského jazyka. Komplexnost programu TESOL TE spočívá ve skloubení metodiky, praktické výuky, hodin lingvistiky a kurzů o české kultuře. Studenti MU a zahraniční lektori, kteří často již působí na některé z brněnských i mimobrněnských jazykových škol, preferovali účast v kurzu CELTA, jenž je součástí TESOL TE programu. Všichni úspěšní účastníci programu obdrželi mezinárodně uznávaný certifikát CELTA (Certificate in English Language Teaching to Adults) vydaný University of Cambridge. Výjimečnost certifikátu spočívá v jeho časové neomezenosti, navíc opravňuje kvalifikovaně učit angličtinu jako cizí jazyk na celém světě. V minulém roce byl program otevřen v jarním semestru 2005, do budoucna se ale uvažuje o jeho pravidelném zařazení do každého semestru.

Letní škola s univerzitou v Torontě

Veliký úspěch první Letní školy středoevropských studií pořádané CZS na Masarykově univerzitě v roce 2004 ve spolupráci s Univerzitou v Torontě vedl ke zvýšení počtu účastníků druhého ročníku školy, která se uskutečnila v květnu a v červnu 2005. Na pětítýdenní škole přednášeli jak absolventi FF, v současné době doktorandi na torontské univerzitě, tak učitelé z FSS. Důležitou součástí letní školy byly tři několikadenní exkurze, do Vídně, Prahy a Budapešti.

3. PREZENTACE

Prezentace Masarykovy univerzity na různých konferencích a jiných akcích v zahraničí i doma je jedním ze stěžejních úkolů CZS.

EAIE a NAFSA

V roce 2005 se pracovníci CZS účastnili jako obvykle dvou hlavních konferencí a vzdělávacích veletrhů v Evropě a v Americe v oblasti zahraničních vztahů, uspořádaných EAIE (European Association for International Education) a NAFSA (Association of International Educators). Účast na obou konferencích se ukázala být velmi užitečná nejen k prohloubení kontaktů s již existujícími partnery, ale i pro navázání několika nových kontaktů.

Pro konferenci EAIE v Krakově CZS již potřeby zorganizovalo společný stánek brněnských univerzit a připravilo brožurku „The Brno Universities“. Na konferenci NAFSA ve Seattlu se setkali pracovníci CZS se zástupci několika amerických univerzit, s nimiž se domluvili na další spolupráci, zejména v rámci placeného programu CESP.

EUROPOSGRADOS

MU se účastnila vzdělávacího veletrhu v Mexiku (Europosgrados). Veletrh se konal ve dvou městech (Monterrey a Mexico D.C.) a jeho cílem bylo poskytnout mexickým studentům informace o studiu v Evropě, především však o studiu v magisterských a doktorských programech vyučovaných v anglickém jazyce. Veletrhu se účastnilo kolem 12 000 studentů, kteří měli zájem jak o placené studium na MU, tak o stipendijní pobyty. Součástí této akce byly i přednášky o vysokoškolském systému v ČR pořádané ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Mexiku i setkání s mexickými univerzitami, které měly zájem o navázání spolupráce s evropskými univerzitami. Akce byla pořádána pod záštitou programu Erasmus Mundus (Národní agenturou Socrates).

TEMPUS seminář o mobilitě

Úspěchy na poli internacionalizace a vynikající výsledky při podpoře růstu mobility na MU přinesly CZS pozvánku na konferenci organizovanou maďarskou Národní agenturou programu TEMPUS

v Budapešti v květnu 2005. Při prezentaci CZS byla zdůrazněna důležitost důsledné kontrole kvality programů v cizích jazycích pro cizince.

4. AKTIVITY V RÁMCI MEZINÁRODNÍCH SÍTÍ

Utrecht Network

Hlavní formou spolupráce v rámci univerzitní sítě Utrecht Network zůstávala výměna studentů. Počet výměn uskutečněných na základě smluv programu SOCRATES/ERASMUS mezi MU a ostatními členskými univerzitami se mírně zvýšil. Dva studenti MU měli opět možnost odjet na jednosemestrální studijní pobyt do Austrálie v rámci smlouvy mezi sítí Utrecht Network a konsorciem australských univerzit.

Letní školy jsou další významnou součástí aktivit sítě Utrecht Network. V roce 2005 obdrželo pět studentů MU stipendia na letní školu „Dutch Society and Culture“, která se koná v Utrechtu. Již třetím rokem síť Utrecht Network pořádala letní školu v Itálii s tematikou lidských práv; zúčastnili se jí tři studenti a jeden vyučující z MU. Druhá letní škola se konala v Lublani a hlavním tématem byla environmentální studia. I této letní školy se účastnili dva studenti a jeden učitel MU.

Compostela Group of Universities (CGU)

MU je i nadále aktivně zapojena do dvou pracovních skupin této sítě, do skupiny publikační činnosti (ředitel CZS je šéfredaktorem publikací sítě) a mobility administrativních pracovníků. V roce 2005 byla vydána jedna publikace. V rámci výměny administrativních pracovníků byla opět udělena dvě stipendia pro pracovníci knihovny (FSS) a pracovníka UVT (ten však pobyt neuskutečnil). Na MU přijely dvě pracovnice ze zahraničního oddělení univerzit v Cádizu a v Pamploně (Universidad Pública de Navarra).

Jeden z nejambicióznějších projektů CGU má název Compostela Media. Jde o sérii filmů o výzkumu na univerzitách této sítě, které jsou určeny k vysílání veřejnými televizními stanicemi v Evropě i jinde. Mezi první tři univerzity v tomto projektu byla vybrána MU. Během deseti dnů v říjnu natočil pětičlenný filmový štáb pod vedením režiséra filmu Larryho Legendy na několika univerzitních lokalitách a ve městě Brně 55minutový dokumentární film o výzkumu na MU.

Central European Initiative

Od roku 2005 je MU jako oficiální zástupce České republiky členem Výkonného výboru Univerzitní sítě Středoevropské iniciativy (CEI), skupiny sedmnácti zemí, která má za cíl prohlubování ekonomické, kulturní a vzdělávací spolupráce v regionu. V říjnu se ředitel CZS zúčastnil výroční schůze Výkonného výboru, kde hlavním tématem diskuze bylo financování projektů pro „joint degrees“ mezi vysokými školami v zemi CEI.

Konsorciem Viadrina

MU se stala jedním z iniciátorů nového univerzitního konsorcia, které se bude zabývat evropskými studii. První pracovní schůze v polské Slubici v únoru 2005 se zúčastnili kromě dvoučlenného týmu z MU také zástupci z Univerzity Viadrina (Frankfurt nad Odře), Poznaňské univerzity, Rutgers University (USA) a Bilgi University (Istanbul). Na podzim letošního roku se pak v Istanbulu konala první konference skupiny, na niž se projednávala institucionální podoba spolupráce zmíněných univerzit.

5. JINÉ ČINNOSTI

Od roku 2004 je MU členem skupiny univerzit koordinované Compostela Group of Universities, která řídí projekt v rámci programu **Tempus Meda**. Tento projekt má za cíl školit akademické a administrativní pracovníky všech čtrnácti marockých univerzit ve veškerých aspektech práce vysokoškolských zahraničních oddělení, aby pak mohli taková oddělení založit na svých univerzitách sami. V listopadu ředitel CZS a děkan filozofické fakulty Jan Pavlík odcestovali do Rabatu, aby na Univerzitě Mohammed V. – Souissi vedli třídní sérii workshopů pro všechny účastníky projektu. Ohlas byl velice příznivý; v roce 2006 přijede do Brna pracovník jedné marocké univerzity, aby po dobu jednoho měsíce působil na CZS a pronikl tak na tomto pracovišti do praxe (takzvané „shadowing“).

Mezinárodní studentský klub (ISC), založený ve spolupráci s CZS v roce 2003, nadále úspěšně pokračuje ve své činnosti. Hlavním cílem je pomáhat zahraničním studentům na MU. V roce 2004 došlo k přesunu kanceláře klubu s technickým zázemím z ulice Údolní do prostor Lékařské fakulty, čímž se klub otevřel více studentům. Téhož roku se také ISC stal členem mezinárodní asociace studentských klubů Erasmus Student Network. Klub organizuje množství aktivit: tuteurský systém (český student má na starost několik zahraničních studentů, pomáhá jim s administrativními a organizačními záležitostmi na univerzitě i mimo ji), prezentace jednotlivých zemí, na kterých se podílejí jak čeští, tak zahraniční studenti, jazykové kurzy a tandemy, vyučované českými a zahraničními studenty, filmový klub, jednodenní, ale i víkendové výlety po České republice apod. Veškerá činnost českých studentů v ISC je na bázi dobrovolné práce, přesto ale se zájmem sledujeme narůstající zájem českých studentů o spolupráci s ISC (např. v roce 2004 nabízelo svoji pomoc v tuteorském programu 50 studentů, v roce 2005 se přihlásilo 120 a v roce 2006 již 150 studentů). ISC a jím nabízené aktivity se setkávají také s velmi kladným ohlasem ze strany zahraničních studentů.